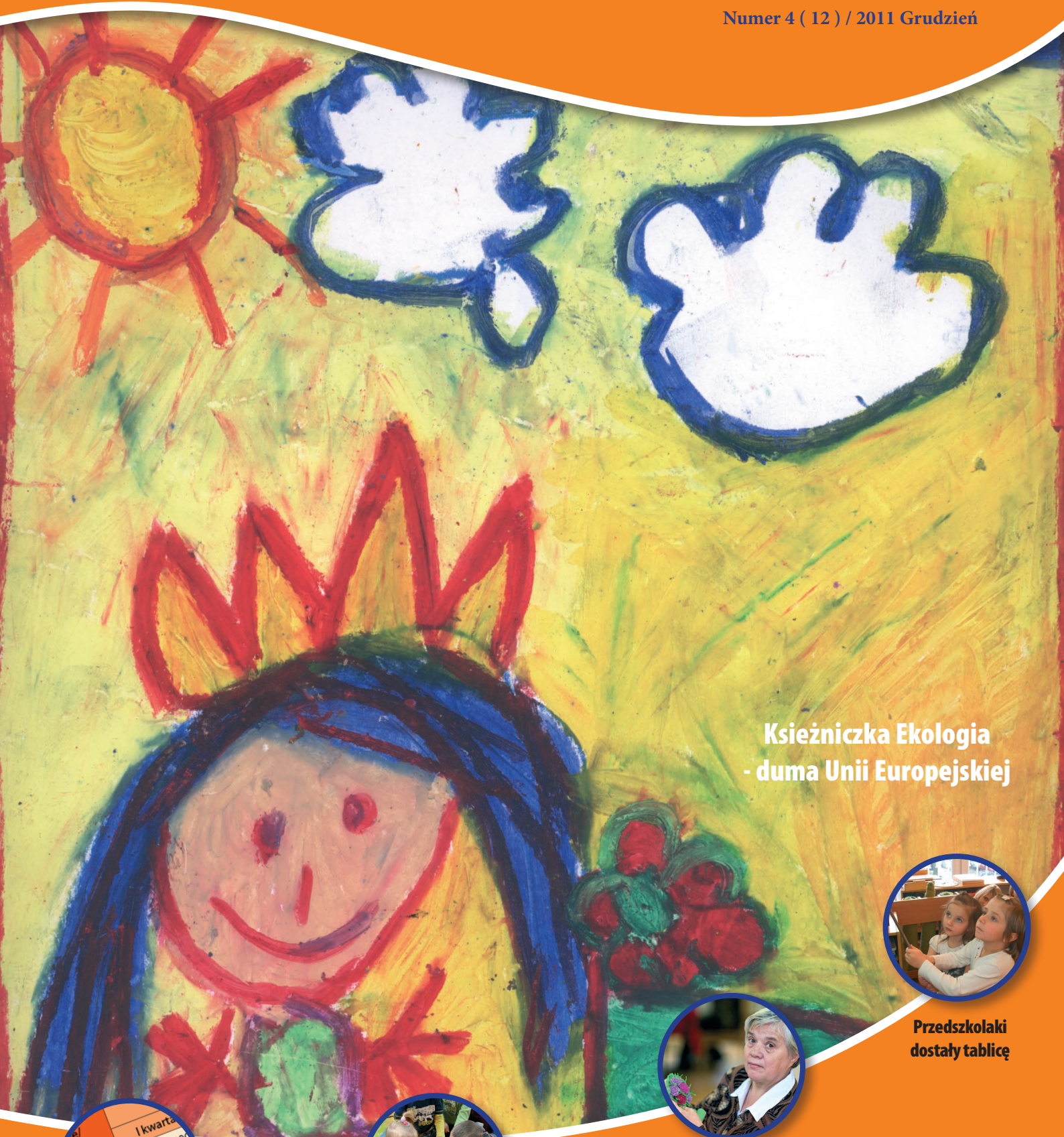

Człowiek najlepsza inwestycja

Numer 4 (12) / 2011 Grudzień

**Ksieźniczka Ekologia
- duma Unii Europejskiej**

**Przedkolaki
dostali tablicę**

Potrzebni na rynku pracy

Edukacja przedszkolna 2012

Planowanie	I kwartał
Planowanie 9.1.1	40 000 000
Planowanie 9.1.2	30 000 000
Planowanie 9.2	25 000 000
Planowanie 9.4	

**Zakończenie prac
nad planami działania**

Spis Treści

Zakończenie prac nad Planami działania na rok 2012	3
Nowe oblicze wsparcia edukacji przedszkolnej w 2012 r.	4
Brokering edukacyjno-szkoleniowy dla mieszkańców Lublina oraz powiatu chełmskiego już od 2012 r.	5
POKL dla organizacji pozarządowych	6
Potrzebni na rynku pracy tak jak inni pracownicy	8
Mikropożyczki zamiast dotacji	9
Analiza sytuacji na rynku pracy w województwie lubelskim - stan na koniec października 2011 r.	10
Nie trzeba się bać – trzeba brać!	11
Nowoczesna technologia trafiła w ręce dzieci	12

Egzemplarz bezpłatny

WYDAWCA:

Departament Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie ul. Czechowska 19, 20-072 Lublin, tel. 81 441 68 41
Infolinia EFS: 0 800 888 337
www.efs.lubelskie.pl; e-mail: defs@lubelskie.pl

REDAKCJA:

Adam Piejko, Patrycja Leszczyńska – Departament EFS UMWL

ZDJĘCIA:

Przemysław Gąbka, Mariusz Ogrodnik

WSPÓŁPRACA: Zespół Informacyjno-Prasowy Kancelarii Marszałka Województwa Lubelskiego; Regionalne Ośrodki Europejskiego Funduszu Społecznego w Białej Podlaskiej, Chełmie, Lublinie i Zamościu; Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie; Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie

OKŁADKA: „Ksieźniczka Ekologia - duma Unii Europejskiej”

Maria Poświatowska lat 3, Miejskie Przedszkole nr 10 im. Marii Kownackiej w Puławach

DRUK: Drukarnia Rytter Investment, ul. Przemysłowa 20, 09-400 Płock, www.rytter.pl

Szanowni Państwo,

Minęły już ponad 4 lata, od kiedy wspólnie zaczęliśmy realizować założenia Programu Kapitał Ludzki. Był to owocny czas, który przyniósł nam wiele doświadczenia i pozwolił sprostać postawionym przed nami wyzwaniom. W ubiegłym roku zajęliśmy 7 miejsce w Polsce pod względem dotychczasowego wykorzystania pieniędzy przyznanych nam na Program. Udało się to także dzięki Państwu, dzięki sprawnej realizacji i terminowemu rozliczaniu projektów. Mamy nadzieję, że podobnie, a nawet lepiej, będzie z wynikami za ten rok.

Wciąż mamy wiele do zrealizowania i pozostało na to jeszcze sporo pieniędzy. Wszystkim nam zależy na rozwoju naszego regionu, a w naszych staraniach człowiek jest inwestycją kluczową. Chcielibyśmy ze swej strony zaprosić Państwa do dalszej, równie owocnej współpracy, by jak najlepiej wykorzystać otrzymaną szansę. Mamy nadzieję, że ten numer biuletynu pozwoli Państwu zapoznać się z możliwościami i wyzwaniami, które czekają nas w roku 2012.

Z okazji rozpoczynającego się Nowego Roku życzymy Państwu zdrowia, wewnętrznego spokoju, wytrwałości, radości oraz jak najwięcej szczęścia.

Dyrekcja i Pracownicy

Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Zakończenie prac nad Planami działania na rok 2012

W listopadzie br. zakończone zostały główne prace nad przygotowaniem Planów działania na rok 2012 dla Priorytetów komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie lubelskim. Dokumenty te zostały pozytywnie ocenione przez Instytucję Zarządzającą PO KL i skierowane pod obrady Komitetu Monitorującego PO KL. Zatwierdzenie Planów działania na 2012 rok przez Instytucję Zarządzającą PO KL przewidziane jest na grudzień 2011 roku.

Ostateczny kształt dokumentów jest rezultatem ponad półrocznego procesu uzgodnień z Instytucją Zarządzającą PO KL oraz Komisją Europejską. Plany działania uwzględniają także efekty współpracy z członkami Podkomitetu Monitorującego Województwa Lubelskiego i Komitetu Monitorującego PO KL oraz wyniki konsultacji społecznych, przeprowadzonych przez Instytucję Pośredniczącą. Należy podkreślić istotne znaczenie konsultacji społecznych, które dotyczyły między innymi priorytetowych obszarów wsparcia oraz szczegółowych kryteriów wyboru projektów. We wszystkich etapach procesu konsultacji aktywnie uczestniczyli regionalni interesariusze, w tym w szczególności beneficjenci oraz potencjalni beneficjenci Programu, a także członkowie Wojewódzkiej Komisji Dialogu Społecznego oraz Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia.

HARMONOGRAM OGŁASZANIA KONKURSÓW w 2012 roku

Działanie/ Poddziałanie	PLANOWANA ALOKACJA (PLN)			
	Priorytet VI			
	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał
Poddziałanie 6.1.1	12 000 000			8 000 000 ¹
Poddziałanie 6.1.2	4 000 000 ²			
Działanie 6.2		8 500 000 ³		4 000 000 ⁴
		6 000 000 ⁵		
Działanie/ Poddziałanie	Priorytet VII			
	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał
Poddziałanie 7.2.1			11 000 000	
Poddziałanie 7.2.2		5 000 000		
Działanie 7.4			5 000 000	
Działanie/ Poddziałanie	Priorytet VIII			
	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał
Poddziałanie 8.1.1		30 000 000	20 000 000 ⁶	5 000 000 ⁷
Działanie/ Poddziałanie	Priorytet IX			
	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał
Poddziałanie 9.1.1	40 000 000			
Poddziałanie 9.1.2	30 000 000			
Działanie 9.2	25 000 000	25 000 000 ⁸		
Działanie 9.4		5 000 000		
Poddziałanie 9.6.1			6 000 000	
Poddziałanie 9.6.2			18 000 000	
Poddziałanie 9.6.3		1 000 000 ⁹		
		1 000 000 ¹⁰		

Opracowane Plany działania na 2012 rok zostały dostosowane do zmian w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki, wynikających z przeglądu śródo- okresowego Programu. Zaplanowane wsparcie zostało ukierunkowane na zapewnienie osiągnięcia celów PO KL, realizowanych na poziomie regionalnym. Istotnym wyzwaniem na rok 2012 jest koncentracja działań na grupach znajdujących się w specyficznej sytuacji w poszczególnych obszarach wsparcia Europejskiego Funduszu Społecznego, w tym między innymi poprzez wyodrębnione konkursy dedykowane określonym problemom, czy defaworyzowanym grupom docelowym. W Planach działania położono duży nacisk na zapewnienie trwałości finansowanych przedsięwzięć, a także na zapewnienie efektywności zatrudnionych realizowanych projektów. Zastosowane kryteria powinny przyczynić się do zapewnienia kompleksowości wsparcia oraz komplementarności działań współfinansowanych z różnych źródeł. Przygotowane dokumenty uwzględniają znaczne zróżnicowanie wewnątrzregionalne województwa lubelskiego w zakresie stopy bezrobocia, wskaźnika ubóstwa czy poziomu upowszechniania edukacji przedszkolnej. Uwzględniając zakres zmian w Programie zaplanowano także pilotażowe uruchomienie instrumentów inżynierii finansowej oraz brokeringu edukacyjnego.

Na rok 2012 w ramach wszystkich Priorytetów komponentu regionalnego PO KL zaplanowano ogłoszenie 22 postępowań konkursowych, w tym jeden konkurs na projekty współpracy ponadnarodowej (Poddziałanie 6.1.2). Łączna alokacja przewidziana na konkursy wynosi 269,5 mln zł. Na projekty systemowe powiatowych urzędów pracy w Poddziałaniu 6.1.3 przeznaczona została kwota 40 mln zł, natomiast w Priorytecie VII na rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji alokacja ogółem wynosi 92,6 mln zł, z czego 65 mln zł – w Poddziałaniu 7.1.1, 25 mln zł w Poddziałaniu 7.1.2 oraz 2,6 mln zł w Poddziałaniu 7.1.3.

Wstępny harmonogram ogłaszania konkursów dla poszczególnych Priorytetów przedstawia tabela obok.

Szczegółowe założenia w ramach wszystkich Priorytetów komponentu regionalnego zostaną zaprezentowane po zatwierdzeniu Planów działania na rok 2012 przez Instytucję Zarządzającą PO KL, w tym między innymi poprzez publikację zatwierdzonych dokumentów na stronie internetowej Instytucji Pośredniczącej, tj. www.efs.lubelskie.pl

Ewa Olejniczek – Wójcik
główny specjalista, koordynator ds. programowania i zarządzania
Oddział Zarządzania Komponentem Regionalnym PO KL
DEFS, UMWL

¹ Wsparcie dla osób powyżej 50 roku życia

² Projekty współpracy ponadnarodowej

³ Wsparcie bezwrotne

⁴ Wsparcie bezwrotne dla osób niepełnosprawnych

⁵ Instrumenty inżynierii finansowej

⁶ Wsparcie dla mikroprzedsiębiorstw

⁷ Wsparcie na rzecz rozwoju odnawialnych źródeł energii

⁸ Współpraca z pracodawcami – staże i praktyki

⁹ Pilotaż - Miasto Lublin

¹⁰ Pilotaż - powiat chełmski

Nowe oblicze wsparcia edukacji przedszkolnej w 2012r.

Fot. Przemysław Gąbka

Edukacja zaczyna się już w przedszkolu

Nowelizacja Szczegółowego Opisu Priorytetów PO KL 2007 – 2013 wynikająca z przeglądu śródkresowego przeprowadzonego zgodnie z przepisami Rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006r wskazuje na innowacyjny wymiar w zakresie upowszechnienia edukacji przedszkolnej. Zmiany dokumentu podkreślają konieczność kompleksowego wdrożenia różnego rodzaju form edukacji przedszkolnej, szczególnie na obszarach, gdzie występuje niski poziom upowszechnienia edukacji przedszkolnej, czyli na terenach wiejskich.

Istotą wsparcia edukacji przedszkolnej w nowym wymiarze jest zapewnienie równego dostępu do edukacji przedszkolnej, co ma przyczynić się do możliwie wczesnej identyfikacji i eliminacji barier w dostępie do edukacji. Zmiany wskazują na jednoznaczne ukierunkowanie wsparcia na obszary, które w skali regionu odnotowały najniższy stopień upowszechnienia edukacji przedszkolnej. Zapewniając efektywną realizację przedmiotowego przedsięwzięcia nowelizacja SZOP PO KL 2007-2013 wskazuje na dwa istotne wymiary: 1) wymiar eliminacji niskiego upowszechnienia edukacji przedszkolnej - wsparcie zostanie ograniczone do 30% obszarów każdego województwa, na których stopień upowszechnienia edukacji przedszkolnej jest najniższy; 2) wymiar trwałości wsparcia - szczególny nacisk zostanie położony na mechanizmy zapewnienia trwałości ośrodków przedszkolnych, które otrzymają wsparcie ze środków EFS. Ponadto aktualizacja dokumentu

w sposób szczególnie zwraca uwagę na konieczność ukierunkowania działań generujących nowe miejsca dla dzieci, poprzez utworzenie nowych ośrodków przedszkolnych i/lub dodatkowych miejsc w istniejących placówkach wychowania przedszkolnego.

Meritum zmian, o których mowa, stanowi odbicie w zmodyfikowanych typach operacji wskazanych w Poddziałaniu 9.1.1 Zmniejszenie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej, SZOP PO KL 2007-2013 w ramach których Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie, Departament Europejskiego Funduszu Społecznego pełniący funkcję Instytucji Pośredniczącej (IP) przewidział Planem Działania na rok 2012 ogłoszenie konkursu otwartego w I kwartale. **Z uwagi na zidentyfikowane potrzeby województwa lubelskiego w zakresie wsparcia edukacji przedszkolnej zaplanowano alokację w kwocie 40 000 000,00 zł.** Należy podkreślić, iż IP zapisami Planu Działania na rok 2012 w formie wskazanych kryteriów dostępu obowiązuje potencjalnych Wnioskodawców do jednoznacznego spełnienia nowatorskich założeń wynikających z SZOP PO KL 2007-2013.

W celu zapewnienia realizacji działań przyczyniających się do rzeczywistego i trwałego wzrostu upowszechnienia edukacji przedszkolnej w województwie lubelskim IP obowiązuje Wnioskodawców do wskazania zapisów we wniosku o dofinansowanie projektu gwarantujących utrzymanie trwałości produktów po zakończeniu realizacji projektu. Odnośnie pierwszego typu operacji, organ prowadzący będący wyłącznie Wnioskodawcą i/lub Partnerem musi zapewnić, przez okres co najmniej równy okresowi realizacji projektu, funkcjonowanie utworzonych w ramach projektu placówek wychowania przedszkolnego, natomiast w ramach drugiego typu operacji analogicznie zapewnia funkcjonowanie form wsparcia, które były przedmiotem działań w projekcie. Należy pamiętać o konieczności spełnienia przez Wnioskodawcę **zasady dodatkowości**, która wskaże, iż utworzone przedszkole i/lub inna forma wychowania przedszkolnego będzie stanowiła przyrost ogólnej liczby placówek wychowania przedszkolnego prowadzonej przez dany organ na terenie konkretnej gminy.

IP dążąc do wykluczenia realizacji przypadkowych, krótkoterminowych projektów - często nie mających żadnego wpływu na złagodzenie faktycznych problemów, wskazała konkretne ramy czasowe realizacji projektów. Jako minimalny okres realizacji projektu wskazano 12 miesięcy, natomiast za optymalny w kontekście efektywnej realizacji działań uznano okres 24 miesięcy. Z kolei, aby zapewnić odpowiednią jakość merytoryczną składanych wniosków, równy dostęp do aplikowania oraz rzeczywiste możliwości realizacji projektów przez Wnioskodawców, ograniczono liczbę składania wniosków przez jednego Wnioskodawcę do maksymalnie dwóch wniosków w ramach jednej rundy konkursowej.

Została zwrócona uwaga na konieczność kierowania wsparcia w odniesieniu do **istniejących placówek wychowania przedszkolnego, które dotychczas nie otrzymały wsparcia w ramach konkursów dla Poddziałania 9.1.1 PO KL ogłaszanych w latach 2008-2010 przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego.** Przedmiotowe kryterium będzie zapobiegało nieracjonalnemu wykorzystaniu środków unijnych oraz umożliwi harmonijny rozwój istniejących przedszkoli i/lub innych form wychowania przedszkolnego.

Ze względu na istotne znaczenie rozwoju edukacji przedszkolnej w województwie lubelskim IP założyła premiowanie wniosków w których Wnioskodawcy uwzględnią spełnienie kryteriów strategicznych wynikających ze specyfiki regionalnych potrzeb edukacji przedszkolnej. **Wniosek zakładający utworzenie dziesięciu placówek wychowania przedszkolnego dodatkowo będzie mógł uzyskać aż 20 punktów.** Natomiast projekty adresowane wyłącznie do dzieci trzy i czteroletnich, których udział w edukacji przedszkolnej jest znacząco niższy niż pięcioletków, otrzymają dodatkowo 15 punktową premię. Zauważono również konieczność kierowania szczególnego wsparcia dla dzieci niepełnosprawnych.

Należy podkreślić, iż Instytucja Pośrednicząca zaplanowanymi działaniami jednoznacznie dąży do wyeliminowania niekorzystnego zjawiska, jakim jest w województwie lubelskim niski poziom uczestnictwa

dzieci w edukacji przedszkolnej. Staramy się usunąć tzw. białe plamy w regionie. Istnieją one m.in. dlatego, że na obszarach wiejskich brakuje pełnych placówek wychowania przedszkolnego - istnieją zazwyczaj oddziały zerowe dla sześciolatek.

Znaczenie edukacji przedszkolnej jest wyjątkowo istotne w życiu każdego człowieka, stanowi bowiem fundamentalny wpływ na prawidłowy rozwój dziecka i późniejsze funkcjonowanie jako osoby dorosłej w otoczeniu.

Anna Brzyska
kierownik Oddziału Programowania i Oceny Projektów
w ramach Priorytetów VIII i IX PO KL, DEFS, UMWL

Brokering edukacyjno-szkoleniowy dla mieszkańców Lublina oraz powiatu chełmskiego już od 2012 r.

Zgodnie z założeniami Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, w przyszłym roku, dzięki zmianom związanym z przeglądem śródkresowym, w ramach Poddziałania 9.6.3 Doradztwo dla osób dorosłych w zakresie diagnozy potrzeb oraz wyboru kierunków i formy podnoszenia swoich kompetencji i podwyższania kwalifikacji pilotażowo uruchomione zostaną usługi brokeringu edukacyjno-szkoleniowego.

Stanowią one swoistego rodzaju uzupełnienie działań edukacyjnych realizowanych w ramach Priorytetu IX PO KL i obejmują kompleksową pomoc zarówno w zdiagnozowaniu potrzeb edukacyjnych, jak i w wyborze odpowiedniej oferty kształcenia (w zakresie kształcenia formalnego oraz nieformalnego) dla osób dorosłych, które są zainteresowane podwyższeniem lub uzupełnieniem posiadanych kwalifikacji, bądź zdobyciem nowych umiejętności, dostosowanych do zmieniającej się sytuacji na rynku pracy.

Rozwiązanie będzie wprowadzone równolegle w całej Polsce. Będzie ono realizowane jednak w ograniczonym zakresie terytorialnym, tj. w dwóch powiatach na terenie każdego województwa. Pozwoli to na rzetelne dokonanie oceny skuteczności podejmowanych działań pod kątem wykorzystania i upowszechnienia wypracowanych rezultatów w nowym okresie programowania, tj. w latach 2014-2020.

Zgodnie z zaleceniami Instytucji Zarządzającej, z uwzględnieniem wybranych wskaźników społeczno-gospodarczych, na terenie województwa lubelskiego do dofinansowania w ramach pilotażowego konkursu zostanie wybrany tylko jeden projekt realizowany w powiecie grodzkim lubelskim (miasta Lublin) i jeden projekt w powiecie chełmskim. Oznacza to, że wsparcie w ramach doradztwa edukacyjno-szkoleniowego zostanie dostosowane do specyficznych potrzeb grupy docelowej, wskazanej przez podmiot realizujący projekt, spośród mieszkańców lub osób pracujących na terenie w/w powiatów.

W celu zapewnienia jakości i porównywalności brokeringu edukacyjnego realizacja pilotażu odbywać się będzie zgodnie ze standardem usługi doradztwa edukacyjno-szkoleniowego, opracowanym przez Instytucję Zarządzającą PO KL, którego przestrzeganie jest niezbędnym warunkiem skutecznej realizacji. Oferta doradztwa edukacyjnego powinna składać się z co najmniej trzech elementów, które umożliwią kompleksowe podejście do planowania kariery edukacyjno-zawodowej co najmniej 500 osób z każdego powiatu, pod kątem ich wykształcenia i statusu na rynku pracy, ale także z uwzględnieniem ich indywidualnych uwarunkowań:

- porada indywidualna, czyli 3 bezpośrednie spotkania doradcy edukacyjnego z osobą zgłaszającą potrzebę pomocy w celu zdiagnozowania jej potrzeb edukacyjnych oraz udzielenia jej informacji edukacyjnej. W ramach spotkań w ramach których dokonana zostanie analiza potrzeb edukacyjnych klienta (pierwsze spotkanie, trwające co najmniej 60 min.), zaprezentowanie przygotowanych ofert (drugie spotkanie) oraz ocena jakości wykonania usługi pod kątem ocze-

Osoby dorosłe otrzymują pomoc w zdiagnozowaniu swoich potrzeb edukacyjnych oraz w wyborze odpowiedniej oferty kształcenia

kiwań osób objętych wsparciem oraz przydatności otrzymanych informacji (trzecie spotkanie).

- informacja grupowa, czyli bezpośrednie spotkania w formie targów ofert edukacyjnych, podmiotów świadczących usługi edukacyjne z grupą osób zgłaszających potrzebę pomocy.
- udostępnienie osobom korzystającym z usług brokera edukacyjnego zasobów informacji edukacyjnych do samodzielnego korzystania.

Institucja zarządzająca ustanowiła także szczegółowe wymagania wobec podmiotów świadczących usługę doradczą. Projektodawca na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie musi posiadać co najmniej roczne doświadczenie w prowadzeniu działalności w obszarze merytorycznym, którego dotyczy projekt (świadczenie usług doradczych). Wymóg posiadania rocznego doświadczenia wprowadzono, bowiem zakres usług doradztwa edukacyjnego, nie będzie polegał na budowaniu nowego zaplecza instytucjonalnego, lecz ma na celu wykorzystanie wiedzy i potencjału istniejących instytucji. Zdecydowano, że dla projektów realizowanych na terenie miasta Lublin najbardziej pożądanymi realizatorami będą niepubliczne i publiczne podmioty prowadzące działalność go-

spodarczą w obszarze szkoleń i doradztwa, a dla powiatu chełmskiego – organizacje pozarządowe.

Ze względu na ułatwienie dostępu do działań zaplanowanych w ramach brokieringu edukacyjnego osobom dorosłym, niezbędnym wymogiem jest, aby projekt realizowany był na terenie wybranego powiatu a wnioskodawca na terenie tego powiatu prowadził swoje biuro.

Realizacja doradztwa edukacyjno-szkoleniowego, przy obecnym dużym rozproszeniu i wielorodności ofert szkoleniowych oraz braku brokieringu edukacyjnego dla dorosłych powinna pozwolić na lepsze dostosowanie wsparcia do rzeczywistych potrzeb edukacyjnych. Ale czy tak się stanie - przekonamy się o tym dopiero w 2015 r.

Na podstawie *Koncepcji pilotażowego uruchomienia usług doradczych w zakresie kształcenia formalnego i pozaformalnego osób dorosłych* z listopada 2011 r.

Agnieszka Pidek-Klepacz
starszy specjalista ds. programowania i zarządzania
Zespół Zarządzania Komponentem Regionalnym PO KL
DEFS, UMWL

Nowe możliwości wsparcia

POKL dla organizacji pozarządowych

W roku 2012 otworzą się w województwie lubelskim nowe możliwości dla organizacji pozarządowych, które będą się starały o wsparcie w ramach programu Kapitał Ludzki. Pomimo, że nie będzie konkursów dotyczących oddolnych inicjatyw (Działania 6.3, 7.3 i 9.5), będą inne.

Trzeci sektor to ogół prywatnych organizacji, działających społecznie i nie dla zysku, czyli ORGANIZACJE POZARZĄDOWE (organizacje non-profit). Określenie to akcentuje ich niezależność od administracji (rządu, samorządu). Z kolei nazwa „non-profit” odróżnia je od organizacji drugiego sektora i podkreśla, że ich działalność nie jest nastawiona na zysk.

Inna nazwa stosowana wobec tych organizacji to *organizacje społeczne* lub *organizacje użyteczności publicznej*. Te sformułowania podkreślają, że aktywność tych organizacji jest najwyraźniejsza w dziedzinie ochrony zdrowia, szeroko rozumianej pomocy społecznej, akcji charytatywnych i edukacji, czyli krótko mówiąc w działaniu dla dobra publicznego.

Nazywamy je również NGO, to międzynarodowa nazwa określająca organizację pozarządową „NGO”, będącą skrótem angielskiego *non-governmental organization*.

Określa się również czasem jako wolontarystyczne, gdyż ich działalność jest w znacznym stopniu oparta na działaniu ochotników, czyli wolontariacie.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie z 2003 roku wprowadziła pojęcie organizacji pożytku publicznego w odniesieniu do organizacji, które prowadzą działalność społecznie użyteczną w sferze zadań publicznych określonych w tej ustawie.

Źródeł finansowania organizacji pozarządowych jest kilka, w zależności od rodzaju prowadzonej działalności są to:

1. Składki członkowskie
2. Datki od osób prywatnych (w tym 1% podatku dochodowego od osób fizycznych dla OPP), darowizny od osób prawnych,
3. Zbiórki, aukcje, loterie
4. Działalność odpłatna i gospodarcza
5. Fundraising (proces zdobywania funduszy poprzez proszenie o wsparcie osób indywidualnych, firm, fundacji dobroczynnych lub instytucji rządowych i samorządowych):
  - sponsoring (biznes)
  - dotacje/granty:
    - źródła publiczne (Samorządy wszystkich szczebli: – Program współpracy z NGO; – Zadania powierzone lub dofinansowane; Administracja rządowa: • Urząd Wojewódzki, • Ministerstwa (MEN, MSiT, MS, MSZ, MPiPS, MSWiA, MON, MK) • Fundusze celowe (PFRON, PARP, NFOSiGW) • Rezerwy celowe budżetu państwa (Fundusz Inicjatyw Obywatelskich)
    - źródła prywatne
    - źródła polskie
    - źródła zagraniczne: - fundusze europejskie; - inna pomoc zagraniczna (Ambasady: USA, WB, Kanada, Holandia, Fundusz Wyszehradzki, Europejska Fundacja Młodzieży).

Realizacja projektów ramach POKL powinna być uzasadniona realnymi potrzebami uczestnika projektu, poprzedzonymi analizą potrzeb i oczekiwań potencjalnych uczestników projektu. Organizacje pozarządowe najlepiej znają potrzeby lokalne i działając przez mieszkańców, swoich członków, tworzą poczucie wspólnoty i tę wspólnotę realnie konstruują i wpływają na rozwój lokalny.

W lutym 2010 roku Centrum Badania Opinii Społecznej zbadało społeczną aktywność w ramach organizacji obywatelskich. W ciągu ostatnich dwóch lat wzrósł deklarowany udział Polaków w organizacjach. 28% Polaków deklaruje, że działa społecznie w organizacji obywatelskiej, 15%

Fot. Przemysław Gąbka

Organizacje pozarządowe mogą przyczynić się do spadku bezrobocia poprzez realizację projektów dla osób bezrobotnych obejmujących m.in. szkolenie ich w konkretnych zawodach

deklaruje, że poświęca czas działając w jednej dziedzinie, 5% w dwóch, 8% w trzech i więcej (tu w porównaniu z badaniem sprzed 2 lat zanotowano podwojenie liczby deklarujących). To oznacza, że członkowie organizacji pozarządowych to przedstawiciele różnych grup społecznych, dzięki temu, łatwiej im tworząc oferty projektowe, odpowiedzieć na potrzeby i oczekiwania społeczności lokalnej.

Możemy mieć wpływ na zmniejszenie bezrobocia, tzn. tworzyć projekty dla osób bezrobotnych i pozostających bez zatrudnienia poprzez szkolenie ich w konkretnych zawodach, przekwalifikowywać, organizować staże lub subsydiowane zatrudnienie, zwłaszcza dla osób młodych i w wieku 50+. W założonych Planach Działania na rok 2012 są dwa konkursy w ramach POKL Poddziałanie 6.1.1.

Organizacje pozarządowe, posiadające co najmniej roczne doświadczenie w realizacji projektów w zakresie rozwoju przedsiębiorczości i samozatrudnienia, zapraszamy do aplikowania o środki EFS w ramach Działania 6.2 na:

- bezzwrotne dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej dla osób bezrobotnych (jeden konkurs)
- oraz pożyczki zwrotne dla osób pracujących i/lub osób posiadających minimalny kapitał początkowy (w przypadku wsparcia w postaci instrumentów zwrotnych) lub pracownicy naukowi, doktoranci, studenci i absolwenci uczelni (w przypadku wsparcia innowacyjnej przedsiębiorczości akademickiej) zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej, w tym w formie innowacyjnej przedsiębiorczości akademickiej, poprzez zastosowanie instrumentów inżynierii finansowej (jeden konkurs)

- bezzwrotne dotacje dla osób niepełnosprawnych zamierzających otworzyć działalność na własny rachunek (jeden konkurs).

NGO-sy mają również możliwość wzięcia udziału w konkursach dotyczących ekonomii społecznej. W przyszłym roku zaplanowano konkurs na rzecz integracji społeczno-zawodowej dla osób niezatrudnionych lub zatrudnionych, ale zagrożonych wykluczeniem społecznym, dla otoczenia tych osób, jak również dla instytucji pomocy i integracji społecznej oraz podmiotów ES – POKL Poddziałanie 7.2.1

W trzech subregionach województwa lubelskiego – puławskim, lubelsko-bialskim oraz chełmsko-zamojskim będą wspierane instytucje otoczenia sektora ekonomii społecznej (PO KL Poddziałanie 7.2.2). W ramach tego Poddziałania jest możliwość powstania trzech akredytowanych Ośrodków Wspierania Ekonomii Społecznej.

Nowelizacja Szczegółowego Opisu Priorytetów PO KL wprowadza nowe działanie w Priorytecie VII – Działanie 7.4. Niepełnosprawni na rynku pracy. Jest ono skierowane do osób niepełnosprawnych w zakresie m.in. organizacji dla nich kursów i szkoleń umożliwiających nabycie lub zmianę kwalifikacji zawodowych, zatrudnienie wspomaganie, staże i praktyki zawodowe, subsydiowane zatrudnienie, skierowanie do pracy w Zakładzie Aktywności Zawodowej, usługi społeczne przewyższające bariery integracji społecznej i powrocie na rynek pracy.

Przygotowane jest również wsparcie w zakresie szkoleń ogólnych i specjalistycznych oraz doradztwie związanym ze szkoleniami dla osób zarządzających i pracowników mikro- małych i średnich przedsiębiorstw – trzy konkursy w ramach POKL Poddziałania 8.1.1. W tych projektach zakładana jest pomoc publiczna.

Wzrosła ilość przedszkoli, zwłaszcza dla dzieci w wieku 3-4 lata. Rok 2012 daje szansę maluchom w wieku 3-4 lata na udział w życiu społecznym oraz rodzicom na godzenie obowiązków rodzinnych z zawodowymi w ramach PO KL Poddziałania 9.1.1. Na edukację przedszkolną przeznaczono 40 mln złotych.

Organizacje pozarządowe wspólnie ze szkołami ogólnokształcącymi lub organami prowadzącymi te szkoły w partnerstwie mogą tworzyć projekty wyrównujące szanse edukacyjne dzieci i młodzieży. Dzięki POKL Poddziałaniu 9.1.2 wzbogacamy szkoły m.in. o szkolne ośrodki kariery, organizujemy dodatkowe zajęcia wyrównawcze i specjalistyczne, opiekę psychologiczno-pedagogiczną oraz wdrażać nowe, innowacyjne formy nauczania i oceniania cechujących się wyższą skutecznością niż formy tradycyjne.

W ramach nowego Działania PO KL 9.6 Upowszechnianie uczenia się kształcenia dorosłych mamy możliwość zorganizowania kształcenia w formach szkolnych osób dorosłych zainteresowanych zdobyciem umiejętności i kompetencji społecznych prowadzących do uzyskania kwalifikacji (Poddziałanie 9.6.1).

Możliwość nabycia, uzupełnienia i podwyższenia umiejętności ICT oraz posługiwania się językami obcymi daje Poddziałanie 9.6.2.

Wymienione przeze mnie działania i poddziałania PO KL zamieszczone w Planach Działania na rok 2012 Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego tworzą okazję wzmocnienia trzeciego sektora. „Młodym” i mniejszym organizacjom pozarządowym proponuję partnerstwo. Dzięki współpracy wpływamy na kierunek rozwoju lokalnego. Wspieramy się wspólnie mając podobne zadania statutowe i wymieniamy się doświadczeniami w pracy z różnymi grupami społecznymi.

Jak zawrzeć partnerstwo?

Jak znaleźć partnera?

Jak tworzyć projekty współfinansowane ze środków UE w ramach PO KL?

Na te pytania oraz szczegóły dotyczące konkursów znajdziecie Państwo bezpłatną odpowiedź w czterech Regionalnych Ośrodkach Europejskiego Funduszu Społecznego (ROEFS-ach) – w Białej Podlaskiej, Chełmie, Lublinie i Zamościu (kontakty na okładce).

Joanna Bielecka
kierownik ROEFS w Chełmie

W 2012 roku z wielu form wsparcia w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki będą mogli skorzystać osoby po 50 roku życia

Potrzebni na rynku pracy tak jak inni pracownicy

Osoby w wieku 50-64 lata są przedstawicielami grupy, która napotyka na bardzo duże trudności związane ze zdobyciem, ale też i utrzymaniem zatrudnienia. Mają na to wpływ utrwalone w naszej kulturze stereotypy, które sprawiają, że tacy pracownicy są postrzegani jako osoby pracujące gorzej, nie posiadające odpowiednich kwalifikacji, a przede wszystkim myślące tylko o jak najszybszym przejściu na emeryturę.

W projektach Planów Działania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie lubelskim na 2012 rok (*szczegółowe wersje Planów Działania opublikowane w wersji zaakceptowanej przez Komitet Monitorujący PO KL zostaną opublikowane na stronie www.efs.lubelskie.pl*) ze wiele uwagi poświęcono kwestiom związanym z aktywizacją zawodową, podnoszeniem kwalifikacji i kontynuowaniem zatrudnienia przez przedstawicieli powyższej grupy. Ma to na celu zwrócenie uwagi na problemy dotyczące tej grupy ludzi oraz dla podkreślenia znaczenia wkładu wno-

szzonego przez osoby dojrzałe w kształt i sposób życia społeczeństwa. Wynika to również z rekomendacji z badania „Osoby po 45 roku życia na rynku pracy Lubelszczyzny”, które wskazują jednoznacznie na potrzebę realizacji projektów wspierających postawy przedsiębiorcze wśród osób w wieku niemobilnym. Chodzi tutaj o osoby, które niechętnie decydują się na zmianę miejsca pracy, a także podnoszenie swoich kwalifikacji. Wiek niemobilny w przypadku kobiet to 45-59 lat, natomiast w odniesieniu do mężczyzn to 45-64 lata. Poniżej prezentujemy niektóre nowe propozycje w ramach PO KL kierowane do osób po pięćdziesiątym roku życia.

Fot. Przemysław Gąbka

Osoby po 50-tym roku życia będą jedną z liczniejszych grup beneficjentów w projektach realizowanych w roku 2012

W Priorytecie VI PO KL, w ramach poddziałania 6.1.1 zaplanowano konkursy na projekty umożliwiające osobom powyżej 50 roku życia udział w szkoleniach, stażach i subsydiowanych formach zatrudnienia oraz uwzględniające opracowywanie Indywidualnych Planów Działania.

W przypadku poddziałania 6.1.1 założono ponadto, że **wskaźnik efektywności zatrudnienia w postaci podjęcia lub kontynuowania pracy przez osoby po 50 roku życia wyniesie na zakończenie realizacji projektów przynajmniej 35%**.

W ramach Priorytetu VI PO KL w 2012 roku będzie można realizować również projekty obejmujące pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, staże i praktyki zawodowe, szkolenia, subsydiowane formy zatrudnienia oraz projekty służące identyfikacji potrzeb osób bezrobotnych. **Szczególne kryterium dostępu stanowi w tym wypadku grupa docelowa, która obejmuje w 100% osoby w wieku 50-64 lata.**

Kontynuowana będzie również realizacja projektów systemowych w ramach poddziałania 6.1.3 w których osoby w wieku 50-64 lata stanowią 25% przedstawicieli grupy docelowej. Dla wszystkich uczestników zostaną opracowane Indywidualne Plany Działania, natomiast wskaźnik efektywności zatrudnieniowej dla powyższej grupy ma wynieść co najmniej 35%.

Wsparcie tej grupy bezrobotnych jest szczególnie ważne dlatego, że częściej, niż inne osoby dotyka je bezrobocie długotrwałe, co w negatywny sposób wpływa na ich aktywizację i integrację społeczną.

Konkurs, który w 2012 roku zostanie ogłoszony w ramach działania 6.2 będzie dotyczył projektów obejmujących bezzwrotne wsparcie dla

osób chcących m.in. rozpocząć działalność gospodarczą czy założyć spółdzielnię socjalną. **Projekty przewidziane do realizacji w ramach konkursu będą musiały uwzględniać przyznawanie środków na rozwój przedsiębiorczości lub prowadzenie wsparcia pomostowego dla beneficjentów w okresie od 6 do 12 miesięcy oraz obejmować doradztwo i/lub szkolenia.** Osoby w wieku 50-64 lata powinny stanowić 25% uczestników tychże projektów.

W poddziałaniu 8.1.1 jednym z kryteriów strategicznych jest **wsparcie dla przedsiębiorstw zatrudniających pracowników w wieku 50+ obejmujące szkolenia i doradztwo z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia.** Ich celem ma być m.in. wpływanie na zmniejszenie poziomu absencji, podnoszenie świadomości dotyczącej zdrowia a także bezpieczeństwa i higieny pracy.

Tymczasem poddziałanie 9.6.2 uwzględnia projekty w ramach których mają być **organizowane szkolenia i kursy dla osób dorosłych, które chciałyby podnosić swoje kompetencje, umiejętności w obszarze ICT i dotyczącym znajomości języków obcych.** Osoby po 50 roku życia będą stanowiły w nich 30% ogółu przedstawicieli grupy docelowej.

Szczegółowa analiza planów działania PO KL na 2012 roku pozwala stwierdzić, że osoby po 50 roku życia będą jedną z liczniejszych grup beneficjentów w realizowanych projektach. To pozytywny sygnał, który pozwala stwierdzić, że potrzebne wsparcie otrzymają osoby, które najbardziej go potrzebują.

Anna Stelmaszuk
doradca kluczowy
w Regionalnym Ośrodku EFS w Chełmie

Mikropożyczki zamiast dotacji

Szukają się zmiany w sposobie udzielania wsparcia w ramach Działania 6.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki „Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia”. W najbliższych latach, bezzwrotne dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, stopniowo zastępowane będą preferencyjnymi pożyczkami.

Komisja Europejska we *Wnioskach z piątego sprawozdania w sprawie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej: przyszłość polityki spójności SEC(2020) 1348, listopad 2010 r.*, dostrzegła konieczność rozszerzenia zakresu stosowania instrumentów inżynierii finansowej w polityce spójności po 2013 r. Komisja podkreśliła również potrzebę ograniczenia wsparcia w postaci dotacji tylko do szczególnie uzasadnionych przypadków, przy jednoczesnym rozszerzeniu instrumentów inżynierii finansowej na nowe obszary interwencji.

Kontekst wprowadzenia zwrotnych instrumentów inżynierii finansowej w ramach PO KL

- Występowanie luki kapitałowej wśród osób planujących rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej (problem z dostępem do kapitału, brak udokumentowanej historii kredytowej),
- Zwiększenie efektywności udzielanego wsparcia (konieczność zgromadzenia kapitału początkowego, uwzględnienie spłaty zaciągniętego kredytu),

- Przetestowania nowych rozwiązań inżynierii finansowej przed ich wprowadzeniem na szerszą skalę w ramach nowej perspektywy programowej.

Prace nad Planem Działania dla Priorytetu VI na 2012 r. – projekt pilotażowy

Wsparcie w postaci mikropożyczek planowane jest do realizacji w 2012 r. w postaci odrębnego konkursu oferującego wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej, w tym w formie innowacyjnej przedsiębiorczości akademickiej, poprzez zastosowanie instrumentów inżynierii finansowej obejmujące:

- przyznanie preferencyjnych pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej do wysokości 50 tys. zł na osobę,
- doradztwo (indywidualne i grupowe) oraz szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej (dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą w ramach danego projektu).

Plan organizacji systemu wsparcia w formie mikropożyczek

Mikropożyczki kierowane będą do:

- osób fizycznych, w tym osób pracujących i/lub osób posiadających minimalny kapitał początkowy,

Fot. Przemysław Gąbka

Mikropożyczki kierowane będą m.in. do pracowników naukowych, doktorantów, studentów i absolwentów uczelni

- pracowników naukowych, doktorantów, studentów i absolwentów uczelni (wsparcie innowacyjnej przedsiębiorczości akademickiej).

Zasady przyznawania pożyczek

Zgodnie z propozycją Instytucji Zarządzającej, pożyczka będzie mogła być przeznaczona na inwestycje związane z konkretnym przedsięwzięciem gospodarczym, którego celem będzie wypracowanie zysku, zgodnie z zatwierdzonym biznesplanem. Uczestnicy projektu, którzy otrzymają dofinansowanie, będą zobowiązani do prowadzenia działalności gospodarczej przez minimum 12 m-cy od dnia zawarcia umowy o przyznanie środków finansowych oraz do zwrotu przyznanych im pożyczek wraz z należnymi odsetkami, w ściśle określonym terminie, wskazanym w umowie zawartej z funduszem pożyczkowym.

Osoby znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy będą nadal będą miały możliwość korzystania z systemu dotacji.

Olga Zalewska
Punkt Konsultacyjno-Informacyjny EFS
Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie

Analiza sytuacji na rynku pracy w województwie lubelskim - stan na koniec października 2011 r.

W województwie lubelskim na koniec października 2011 r. w ewidencji powiatowych urzędów pracy zarejestrowane były 113 674 osoby bezrobotne, w tym 59 780 kobiet, tj. 52,6%. W porównaniu z miesiącem poprzednim liczba bezrobotnych wzrosła o 260 osób, tj. o 0,2%, a w odniesieniu do analogicznego miesiąca w roku 2010 – była wyższa o 5 052 osoby (tj. o 4,7%).

Wzór wniosku o dofinansowanie projektu

W powiatowych urzędach pracy odnotowanych zostało 11 778 nowo zarejestrowanych osób bezrobotnych. W porównaniu z miesiącem poprzednim było to o 984 osoby mniej, spadek o 8,4%. Natomiast z ewidencji bezrobotnych w październiku 2011 roku wyłączono 11 518 osób (tj. o 11,7 % mniej niż we wrześniu 2011 r.).

Główną składową bilansu jest liczba osób podejmujących pracę. Kategoria ta obejmuje wszystkie formy podejmowania pracy przez bezrobotnych, tj. pracy subsydiowanej (prac interwencyjnych, robót publicznych, podjęcie działalności gospodarczej).

W omawianym miesiącu pracę podjęło 4 686 osób bezrobotnych, tj. o 15,9% mniej niż w poprzednim miesiącu.

Z tytułu podjęcia pracy najwięcej bezrobotnych wyłączono z ewidencji w powiatach:

- lubelskim grodzkim (617),
- zamojski ziemskim (271),
- lubelskim ziemskim (232),

Najmniej natomiast w powiatach:

- parczewskim (74),
- włodawskim (94),
- biłgorajskim (119).

Pracę niesubsydiowaną podjęły 4 353 osoby (tj. 92,9% ogółu zatrudnionych w październiku).

W ramach zatrudnienia subsydiowanego 49 osób zatrudniono w ramach robót publicznych, 103 w ramach prac interwencyjnych, 70 osób podjęło działalność gospodarczą. Szkolenie rozpoczęło 212 osób bezrobotnych, staż 182 osoby, natomiast nikt nie rozpoczął przygotowania zawodowego dorosłych.

Bezrobotni zarejestrowani w urzędach pracy w ostatnim dniu października 2011 r. stanowili 12,4% w liczbie ludności aktywnej zawodowo, a zatem wojewódzki wskaźnik natężenia bezrobocia był wyższy o 0,6 pkt procentowego od wskaźnika krajowego (11,8%).

W porównaniu z poprzednim miesiącem stopa bezrobocia nie uległa zmianie, a w odniesieniu do analogicznego miesiąca ubiegłego roku była wyższa o 0,4 pkt. procentowego.

Mieszkańcy wsi są grupą szczególnie zagrożoną bezrobociem, ponieważ oprócz bezrobocia rejestrowanego występuje na tych obszarach problem wysokiego bezrobocia ukrytego, wynikający głównie stąd, że duża część ludności wiejskiej nie spełnia kryterium niezbędnego do uzyskania statusu bezrobotnego, ponieważ posiada gospodarstwa rolne o powierzchni większej niż przewidują przepisy prawne (art. 2 pkt. 2 lit. d ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy).

Ponad połowę populacji bezrobotnych w województwie stanowią mieszkańcy obszarów wiejskich. Procentowy wskaźnik bezrobotnych zamieszkałych na wsi w odniesieniu do ogółu bezrobotnych w województwie lubelskim na koniec października 2011 r. kształtował się na poziomie 53,7%.

Według stanu na koniec października 2011 r. w województwie lubelskim zarejestrowanych było 61 041 osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi.

Do urzędów pracy zgłosiło się 6 297 osób zamieszkałych na wsi (o 8,8% mniej niż we wrześniu). Natomiast z ewidencji zostało wyłączonych 5 885 osób, w tym z powodu podjęcia zatrudnienia 2 312 osób bezrobotnych (tj. 49,3% wszystkich wyłączonych z przyczyn podjęcia pracy).

W województwie lubelskim na koniec października zarejestrowanych było 4 109 osób niepełnosprawnych i stanowiły one 3,6% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

W porównaniu do poprzedniego miesiąca liczba ta zmniejszyła się o 44 osoby.

W październiku w wyniku zwolnień z przyczyn dotyczących zakładu pracy do urzędów pracy zgłosiło się 221 osób. Na koniec omawianego miesiąca z przyczyn dotyczących zakładu pracy zarejestrowane były 2 942 osoby (tj. 2,6% ogółu bezrobotnych), w tym 1 625 kobiet (55,2%).

W październiku 8 zakładów zapowiedziało zwolnienie 26 osób (w tym 3 zakłady z sektora publicznego – 13 osób oraz 3 zakłady z sektora prywatnego – 13 osób). Natomiast zwolnienia 57 osób dokonało 10 zakładów (4 zakłady z sektora publicznego zwolniły 42 osoby i 6 zakładów z sektora prywatnego 15 osób).

Pracodawcy zgłosili do urzędów pracy 1 932 wolne miejsca pracy i aktywizacji zawodowej (w tym 84,1% z sektora prywatnego).

Wśród ogólnej liczby wolnych miejsc pracy 17 zgłoszono dla osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, 193 na odbywanie staży oraz 91 dla niepełnosprawnych.

W tym samym czasie zarejestrowanych było 7 875 osób (tj. 6,9% w ogólnej liczbie bezrobotnych) w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki. W porównaniu do poprzedniego miesiąca liczba ta wzrosła o 548 osób, tj. o 7,5%.

W województwie lubelskim na koniec października 2011 roku zarejestrowanych było 27 051 osób bezrobotnych do 25 roku życia. Stanowili oni 23,8% ogółu zarejestrowanych.

W porównaniu z końcem poprzedniego miesiąca liczba zarejestrowanych wzrosła o 99 osób, tj. o 0,4%.

Liczba bezrobotnych powyżej 50 roku życia wynosiła 20 561 osób. W odniesieniu do ogólnej liczby bezrobotnych grupa ta stanowiła 18,1%. W odniesieniu do poprzedniego miesiąca było to o 95 osób więcej.

Źródło danych: Wydział Badań i Analiz, Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie

Izabela Gołębiowska

Inspektor ds. monitorowania i ewaluacji Priorytetów,
Oddział Monitoringu i Ewaluacji PO KL, DEFS UMWL

Nie trzeba się bać – trzeba brać!

Pieniądze spłynęły do nas niespodziewanie, pracownicy ośrodka pomocy nie byli na to przygotowani – mówiła o środkach na realizację projektów systemowych Anna Łuba z Ośrodka Pomocy Społecznej w Gościeradowie na spotkaniu, które odbyło się w siedzibie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie.

Tematem spotkania były projekty systemowe realizowane w ramach Priorytetu VII Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki „Promocja Integracji Społecznej”. Udział w spotkaniu wzięł Mirosław Fatyga Wicedyrektor WUP w Lublinie ds. Europejskiego Funduszu Społecznego, kadra kierownicza urzędu, przedstawiciele ośrodków, które od lat z powodzeniem realizują projekty systemowe oraz ci, którzy są wobec projektów nastawieni sceptycznie.

Celem spotkania było przekonanie jednostek, które zrezygnowały z realizacji projektów systemowych w 2012 r., o korzyściach wynikających z korzystania ze środków zarezerwowanych dla nich w ramach Programu.

Spotkanie było okazją do dyskusji i wymiany doświadczeń. Przedstawiciele jednostek, które wahają się nad podjęciem decyzji o realizacji projektów, opowiedzieli o trudnościach, które uniemożliwiają im korzystanie ze środków.

Problemem może być na przykład wyczerpanie grupy potencjalnych uczestników projektu. Wiele obaw budzi również kwestia zamówień publicznych. Często barierą utrudniającą podjęcie wójtowi gminy decyzji o realizacji projektu jest obawa przed niemożliwością sfinansowania z budżetu gminy wynagrodzenia nowozatrudnionego w ramach projektu pracownika socjalnego, do momentu refundacji poniesionych kosztów.

Wspólnie z przedstawicielami WUP szukano rozwiązań tych i wielu innych problematycznych kwestii. Pomocni byli też kierownicy ośrodków

z roku na rok coraz sprawniej realizujących projekty, którzy podzielili się swoją wiedzą i udzielali pozostałym praktycznych wskazówek.

– My również mamy obawy czy prawidłowo wydajemy środki, czy postępujemy zgodnie z prawem, ale jeśli są środki to trzeba z nich korzystać – mówił Kazimierz Seń z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zamościu.

Mirosław Fatyga Wicedyrektor WUP ds. EFS zachęcał do korzystania z pomocy udzielanej przez pracowników urzędu. Przypomniał również, iż jednostki realizujące lub zastanawiające się nad realizacją projektów, mogą zwracać się o porady do Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej i Regionalnych Ośrodków Europejskiego Funduszu Społecznego.

– Gdy zaczynaliśmy realizację pierwszego systemowego projektu, nie umieliśmy wielu rzeczy – mówiła Anna Łuba z Ośrodka Pomocy Społecznej w Gościeradowie. – Trzeba nauczyć się myśleć projektowo, czytać i rozumieć dokumenty, umieć je przełożyć na grunt pracy ośrodka – dodała, podkreślając konieczność stałego podnoszenia kwalifikacji.

O tym, że warto inwestować w lokalne społeczeństwo przekonywał na zakończenie spotkania Mirosław Fatyga Wicedyrektor WUP ds. EFS. Ważne są nie tylko inwestycje w infrastrukturę. Jest wiele korzyści wynikających z realizacji projektów systemowych. Przede wszystkim są to atrakcyjne formy wsparcia, z których bezpłatnie korzystają klienci ośrodków pomocy społecznej i powiatowych centrów pomocy rodzinie. Zyskują również gminy i powiaty – dzięki środkom z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki można dostosować ośrodki i centra do potrzeb osób niepełnosprawnych, kupić niezbędny sprzęt i wyposażenie, zatrudnić dodatkowych pracowników socjalnych.

Olga Zalewska

Punkt Konsultacyjno-Informacyjny EFS
Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie

*Przedkolaki już wiedzą co to laptop, ekran, projektor i ...
interaktywna tablica multimedialna*

Nowoczesna technologia trafiła w ręce dzieci

Dzięki zdolnościom plastycznym i wyjątkowym dziełom dwóch przedszkolaczek, Oli i Zuzi, Przedszkole nr 18 w Lublinie otrzymało na początku grudnia br. wielką tablicę interaktywną wraz z oprogramowaniem edukacyjnym.

Na konkurs plastyczny pt.: „Jak zmienia się mój świat” zorganizowany przez Departament EFS w Urzędzie Marszałkowskim w Lublinie napłynęło ponad 1200 prac od przedszkolaków z całej Lubelszczyzny. Wystartowały o nagrodę główną w konkursie – w pełni dotykową tablicę multimedialną wraz z programami dla dzieci w wieku 3-7 lat.

Ku uciesze 125 maluchów z Przedszkola nr 18 przy ul. Lipowej w Lublinie, sprzęt trafił właśnie do nich. Wygraną zawdzięczając dwóm dziewczynkom z Lublina – **Oli Florek** i **Zuzi Kopyckiej**. Dyrektor przedszkola nie kryła radości.

– To było bardzo miłe, wspaniałe zaskoczenie – mówi **Lidia Styka** – Wiedziałam, jak nasze dzieci wykonują te prace i myślałam, że nieźle im idzie, ale coś nam się może podobać, a potem ocenia to profesjonalista. To bardzo fajny konkurs – dodaje **Styka** – Kiedy dostałyśmy zaproszenie do udziału, od razu zebrałyśmy się z nauczycielkami i uzgodniłyśmy, że bierzemy w nim udział. Temat był bardzo ciekawy, interesujący, dający pole do popisu i dla małych i dla większych dzieciaków. Stąd trochę tych prac u nas było. Do konkursu nauczycielki wybrały te, które ich zdaniem były najlepsze. No i bardzo się cieszę, że udało nam się to I miejsce zdobyć.

Dumy nie kryły też dziewczynki. – Namalowałam jak się zmienia świat i że jest dużo samochodów – chwali się 5-letnia **Zuzia** – W przedszkolu mamy różne nowe zabawki, klocki różne drewniane, lalki kowbojskie. Jeszcze chciałabym zmienić, żeby była ładna pogoda zawsze – dodaje. – A ja namalowałam plac zabaw – uśmiecha się **Ola**.

– Poziom prac był bardzo wysoki – mówi **Agnieszka Lackowska**, artysta-plastyk, członek konkursowego jury. – Szczególnie cenię prace, które są wykonane techniką mieszaną. Wymagają one koncentracji, znajomości materiału, a także odwagi i wyobraźni. Widać jest również dobrą pracę pedagogów, którzy wprowadzili dzieci w temat konkursu.

Prace najmłodszych uczestników (3-4 lata) były zdaniem wszystkich członków jury bardzo ekspresyjne. – Mają w sobie pewną eksplozję – mówi **Lackowska**. – Wynika to z faktu, że dzieci nie czują barier. Nie zwracają uwagi na to, co i jak rysują koledzy. Prace są dużo bardziej kolorowe, zawierają mniej elementów, ale rysowane są konkretnie i bardzo charakterystycznie.

Na galę rozdania nagród przedszkolaki stały się punktualnie w studio muzycznym Radia Lublin. W asyście mam i tatów, babć i wychowawców czuły się bardzo pewnie i od razu zaczęły sobie robić zdjęcia na tle uroczysto przygotowanej sceny z wyeksponowanymi pracami plastycznymi. Imprezę prowadziła znana wszystkim małym słuchaczom radia, **Ewa Dadas**, redaktor programu Jasiak.

„Radosny przyjaciel” Iza Baryczka lat 5, Publiczne Przedszkole Integracyjne im. Kubusia Puchatka w Puławach

„Mama w pracy” Kinga Kowalczyk lat 6, Przedszkole nr 58 w Lublinie

„Plac zabaw” Aleksandra Florek lat 5, Przedszkole nr 18 w Lublinie

Fot. Adam Piejko

Na zadaniu skupiają się wszystkie dzieci

Tablica została przekazana na własność przedszkola 7 grudnia br. Umocowana na ruchomym statywie, zajęła centralne miejsce w jednej z przedszkolnych sal. Dzieci z niecierpliwością czekały na uruchomienie pierwszego z 15. programów edukacyjnych. Znalazły się wśród nich aplikacje do nauki liczenia, alfabetu, programy z postaciami ze znanych przedszkolakom bajek, także program do karaoke w zestawie z mikrofonem. Dzieci siedziały w kręgu i po kolei podchodziły do tablicy. Trzeba było dopasować cyfrę do ilości pojawiających się zwierzątek, roślin, przedmiotów. Dzieci liczyły i podpowiadały, radośnie podskakując. Następna była gra logiczna, której celem było pomóc pieskowi wyjść z labiryntu. Na koniec karaoke z pojawiającymi się nutami i słowami piosenek. Wszystkie dzieciaki śpiewały wtórując temu przy mikrofonie. Pyszna zabawa i nauka skończyła się wraz z porą obiadową. Przedszkolaki pokazały nam, jak fajnie i z jakim zapałem można się uczyć poprzez zabawę.

Do poruszania się po blisko 80-calowym ekranie tablicy dzieci używają niemal 50-centymetrowej wskazówki. Bez najmniejszego trudu. Najmłodsze 3-latki wszystko obserwują, po czym też biorą się do rozwiązywania zadań. Chociażby liczenia zwierzątek, czy komponowania rysunku.

Dyrektor Styka wyznaczyła dwie panie, które odpowiadają za używanie sprzętu.

– Wszystkie grupy w naszym przedszkolu już się zapisały na te zajęcia – mówi **Monika Sobieska**, wychowawca w jednej z grup. – Jesteśmy zachwycone programami. Są odpowiednio dostosowane do wieku maluszków, średniaków i starszaków. Rano, po przyjściu nauczyciela, dzieci od razu pytają, kiedy pójdą do sali z tablicą. Dlatego musimy robić zapisy grupami, bo wszystkie dzieci chcą się tak uczyć.

– Obsługa to bardzo prosta sprawa – mówi **Magdalena Walczuk**, wychowawca jednej z grup. – Gdy programy już są wgrane do laptopa,

z dalszą obsługą nie mamy najmniejszego kłopotu. Już prawie każda z nas potrafi ją obsłużyć. A dzieci zachowują się absolutnie bezstresowo podczas pracy z takimi urządzeniami.

Dotykowa tablica, warta blisko 11 tys. złotych, sprawdziła się w konfrontacji z potrzebami dzieci. Bardzo ważne było dopasowanie oprogramowania do wieku i możliwości przedszkolaków. Oferta dla tej grupy wiekowej jest bardzo obszerna.

– Bardzo fajnie pracuje się z tą tablicą – mówi **Lidia Styka**. – Na początku obserwowałam nauczycielki, które trochę z rezerwą podchodziły do tablicy, nie chciały czegoś zepsuć. Dzieci natomiast od samego początku są otwarte. No i pewnie ta tablica jest odpowiednio skonstruowana, skoro mogą używać jej przedszkolaki.

Przedszkole nr 18 jest pierwszym w Lublinie, które posiada taki sprzęt.

– Szczerze zachęcam inne przedszkola do postarania się o podobne urządzenie, może w jakimś konkursie unijnym – mówi dyrektor **Styka**.

– Przede wszystkim, samodzielnie używając tablicy dziecko staje się bardziej pewne siebie, bo potrafi ją obsłużyć. A najlepszym sposobem uczenia się jest właśnie taki, poprzez działanie. Dziecko się bawi, działa, doświadcza i momentalnie wszystko chłonie. Bardzo się cieszę z tej nagrody, bo mamy teraz wspaniałą pomoc dydaktyczną. Serdecznie zapraszam do nas zobaczyć jak sprawdza się na co dzień.

Patrycja Leszczyńska
inspektor ds. informacji i promocji
Oddział Komunikacji i Promocji, DEFS, UMWL

Pełna lista nagrodzonych w konkursie „Jak zmienia się mój świat”:

Kategoria rysunek**I miejsce**

- „Plac zabaw” Aleksandra Florek lat 5, Przedszkole nr 18 w Lublinie

II miejsce

- „Moi koledzy” Lena Kwiatosz lat 3, Przedszkole nr 37 w Lublinie

III miejsce

- „Dzieci z obszarów wiejskich także mogą chodzić do przedszkola” Martyna Kowalczyk lat 6, Przedszkole nr 32 w Lublinie

Wyróżnienia:

- „Plac zabaw” Anna Kiszka lat 3 Punkt Przedszkolny przy Zespole Szkół w Krzemieniu
- „Mama w pracy” Kinga Kowalczyk lat 6, Przedszkole nr 58 w Lublinie
- „Dzieci w przedszkolu” Hubert Adamczyk lat 4, Przedszkole przy Zespole Szkół w Karczmiskach
- „Radosny przyjaciel” Iza Baryczka lat 5, Publiczne Przedszkole Integrycyjne im. Kubusia Puchatka w Puławach
- „Zabawy w ogrodzie przedszkolnym” Aleksandra Wanat lat 5, Przedszkole Samorządowe w Szczepieszynie
- „Spacer” Dżesika Łukasik (lat 3,5) Przedszkole nr 37 w Lublinie
- „Moje wspomnienia z unijnego przedszkola” Michał Piecek lat 6, Oddział Przedszkolny w Zespole Szkół w Kłoczewie

- „Amelka, Maja i Pani Ewa na huśtawkach po spacerze będą się huśtały” Amelia Wilk 4,5, Przedszkole Publiczne przy Zespole Placówek Oświatowych im. M.Curie-Sklodowskiej w Trawnikach
- „Osoby bezrobotne mogą zdobyć nowy zawód i mogą pracować” Wojciech Petkowicz lat 5, Przedszkole nr 32 w Lublinie
- „Ja idę do przedszkola, a mama do pracy” Julia Weremczuk lat 5, Przedszkole nr 2 w Chelmie
- „Park zabaw w Ulhówku” Magdalena Jedwabnik lat 6, Gminne Przedszkole w Ulhówku
- „Wszystkie dzieci nasze są” Paulina Pietrykowska lat 5, Przedszkole Samorządowe im. Wandy Cebrzyków w Zwierzyńcu
- „Księżniczka Ekologia-duma Unii Europejskiej” Maria Poświatowska lat 3, Miejskie Przedszkole nr 10 im. Marii Kownackiej w Puławach
- „Wszyscy podróżujemy” Zuzanna Kopycka lat 5, Przedszkole nr 18 Lublin, ul. Lipowa
- „Nowy tęczy świat” Magda Olszewska lat 6, Przedszkole nr 63 w Lublinie

Kategoria obraz malowany**I miejsce**

- „Nowy plac zabaw” Kornelia Wasiluk lat 5, Przedszkole nr 3 - Zespół Placówek Oświatowych nr 3 w Międzyrzeczu Podlaskim

II miejsce

- „Moje przedszkole” Wiktoria Golian lat 6, Przedszkole w Puchaczowie przy ul. Mickiewicza 19

III miejsce

- „Natalka na placu zabaw” Natalia Kozak lat 3, Punkt Przedszkolny w Borysowie

Wyróżnienia

- „Trening” Łukasz Rzymowski lat 6, Przedszkole w Zespół Szkół w Dąbiu,
- „Nasz plac zabaw” Weronika Guzowska lat 3, Niepubliczne Przedszkole ANIOŁEK w Kijanach
- „Tęczowy spacer” Jagoda Kurzępa lat 4, Punkt Przedszkolny PRZEDSZKOLANDIA przy Szkole Podstawowej w Czerniejowie
- „Dzieci na basenie” Bogusz Szuryga lat 6, Przedszkole nr 16 w Lublinie

Kategoria inna technika**I miejsce**

- „Mój ulubiony plac zabaw” Julia Wieleba 5 lat, Przedszkole nr 59 w Lublinie

II miejsce

- „Kolorowe latawce” Olivia Łukasiewicz lat 5, Przedszkole nr 54 w Lublinie

III miejsce

- „Dzisiaj przedszkole – niedługo w szkole” Paulina Ochal lat 6, Przedszkole przy Szkole Podstawowej w Snopkowie

Wyróżnienia

- „Moje przedszkole po remoncie” Ola Haponiuk lat 5, Publiczne Przedszkole nr 2 w Parczewie
- „Jak widzę Unię Europejską” Kacper Milewski lat 5, Niepubliczne Przedszkole Krasnal III w Lublinie

„Wszyscy podróżujemy” Zuzanna Kopycka lat 5, Przedszkole nr 18 Lublin, ul. Lipowa

Punkty Informacyjne i Doradcze PO KL

Regionalny Ośrodek EFS Lublin

ul. Aleje Racławickie 22
20-037 Lublin
tel. 81 533 12 17 / 18
fax 81 533 12 18
e-mail: info_lublin@roEFS.pl

Regionalny Ośrodek EFS Biała Podlaska

ul. Brzeska 41 p. 202
21-500 Biała Podlaska
tel./fax 83 343 77 55
e-mail: info_bialapodlaska@roEFS.pl

Regionalny Ośrodek EFS Chełm

ul. Wojsławicka 7 / budynek Escottu
22-100 Chełm
tel./fax 82 565 84 45
tel. 82 565 86 09
e-mail: info_chelm@roefs.pl

Regionalny Ośrodek EFS Zamość

ul. Partyzantów 3 pok. 27
22-400 Zamość
tel. 84 627 11 81
fax 84 627 18 32
e-mail: roefs.zamosc@fundacja.lublin.pl

Punkty Informacyjne i Naboru Wniosków PO KL

Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego

Departament Europejskiego
Funduszu Społecznego
ul. Czechowska 19, pok. 1
20-072 Lublin
tel. 81 441 68 43
fax 81 441 68 53
e-mail: efs@lubelskie.pl
www.efs.lubelskie.pl

Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie

ul. Okopowa 5, pok. 341 B
20-022 Lublin
tel. 81 463 53 63
fax 81 463 53 05
e-mail: efs@wup.lublin.pl
www.wup.lublin.pl

Bezpłatna infolinia E F S
0 800 888 337

www.efs.lubelskie.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Lubelskie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego